

СТАНОВИЩЕ

на Комисията по академична етика – Институт за литература при БАН
във връзка със [сигнал](#), постъпил на 1 септември 2025 г.,
срещу [видеопубликация](#) на Мартин Петрушев
(докторант в секция „Теория на литературата“, ИЛ-БАН) от 23 юли 2025 г.

27 октомври 2025 г.

В сигнала е посочено ясно, че поведението на Мартин Петрушев (отчислен с право на защита докторант в секция „Теория на литературата“, ИЛ – БАН) „влиза в остър конфликт с академичните стандарти“, а именно влиза „в нарушение на правилата на колегиалната етика в Етичен кодекс на служителите в Българската академия на науките, чл. 4, ал. 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 и 11, чл. 5, т. а), б), в) и г), чл. 10, чл. 24, чл. 30, чл. 36, чл. 39 и на Института за литература (Етически кодекс, чл. I, ал. 1, 4 и 5; чл. II, ал. 1, т. 1.2, ал. 3, т. 3.4; ал. 4, т. 4.1, 4.2, чл. III, ал. 2; чл. IV, ал. 2, 3 и 5)“.

След поискан отговор от Мартин Петрушев, получен на 18 септември 2025 г., той определя изказването си като „лична рефлексия без доказателства“ и излага позицията си в подкрепа на своята свобода на словото, като в заключението пише: „Признавам и съжалявам, ако определени изрази са били възприети като обидни.“

Комисията по академична етика към Института за литература при БАН разглежда видеопубликацията, сигнала и отговора и постанови, че:

Видеопубликацията в минутите 00:10-00:10:30, 00:12:30, 00:13:45-00:14:30, както и общото ѝ послание, е в разрез със следните правила на академична етика, приети според Етическите кодекси на БАН и на ИЛ – БАН:

а) [Етичен кодекс на служителите в Българската академия на науките](#), чл. 4, ал. 2, 4, чл. 10, чл. 24, чл. 39:

„Чл. 4 2. лоялност – поведение, насочено към утвърждаване и подобряване на авторитета и доброто име на БАН, изразяващо се в коректно и почтено отношение към институцията, както и въздържане от необоснована публична критика на същата;

4. безпристрастност – обективно и непредубедено изпълнение на служебните задължения, като се избягва поведение, което може да се възприеме като предразположеност или предубеденост“

„Чл. 10. При изпълнение на служебните си задължения и в обществения живот, служителят на БАН следва поведение, което е съвместимо с добрите нрави и не уронва престижа на академията.“

„Чл. 24. В отношенията с колегите си служителят на БАН проявява уважение, коректност и колегиалност, като не допуска поведение, което накърнява достойнството и правата на отделната личност.“

„Чл. 39. Правилата на поведение, съдържащи се в настоящия кодекс, са неизменна част от ежедневната дейност на служителите на БАН, съобразно тяхната функционална компетентност. Етичният кодекс подлежи на задължително спазване от всички служители на БАН, като всяко нарушение на установените с него правила ще бъде разглеждано като основание за търсене на дисциплинарна отговорност и

налагане на дисциплинарни наказания по раздел III на глава девета от Кодекса на труда.“

б) Етически кодекс на ИЛ, чл. I, ал. 4 и 5; чл. II, ал. 3, т. 3.4; чл. III, ал. 2; чл. IV, 3“

„4. Отговорност и лоялност

Учените и специалистите в ИЛ имат съзнание за професионалните си отговорности към професионалната общност. В своето поведение като изследователи и експерти, а също и в личен план се стремят да изграждат и пазят престижа и доброто име на ИЛ и на БАН. Членовете на научната общност са верни на мисията на ИЛ, като в своята дейност отстояват неговата репутация и запазват правото си на свободна изява.

5. Толерантност и колегиалност

Ученият и специалистът трябва да постъпва коректно при осъществяване на всеки вид научни дейности и взаимодействия (научно ръководство, участие в проекти, дискусии, съвместна научна работа и др.), като избягва всякакви форми на манипулация и авторитарност, да следва принципите на толерантност и колегиалност.“

„3. Компетентност

Учените и специалистите в ИЛ:

3.4. В дейността си се стремят към структурирана и логическа обоснованост на научната аргументация, към мотивиран избор на използваните теоретични, исторически постановки, изследователски техники, източници, архиви, към аргументирани хипотези, изводи и др.“

„III 2. Провеждане на научни дискусии

Като участник в научна дискусия ученият се стреми да прави ясни, точни, логични, аргументирани и смислени изказвания и да избягва несвързани с темата на дискусията аргументи.“

„IV Етика на колегиалност и използване на ресурсите

3. Служителят е лоялен към институцията, в която работи, и следва поведение, което изгражда и затвърждава престижа и доброто име на Института.“

Прилага се автоматично извлечена стенограма на видеопубликацията.

Доц. д-р Мариета Иванова-Гиргинова (Председател на КАЕ)

Доц. д-р Мая Петрова (Председател на ОС на ИЛ към БАН)

Гл. ас. д-р Катерина Кокинова